

Elementy prawa dla informatyków - wykład 2

14.10.2014

0.0.1 Materiały?

- Komentarz do artykułu 28
- Janusz Barta, Ryszard Mankiewicz - komentarz do ustawy o prawie autorskim i prawach konkretnych (agh -i kwestura -i lex -i aut)

0.0.2 Utwór

- każdy przejaw działalności twórczej
 - indywidualny charakter
 - ustalony w jakiegokolwiek postaci
 - niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia
- pomimo powyższego liczy się efekt, a nie przebieg procesu tworzenia
- brak domniemania twórczego efektu działalności człowieka
- konwencja berneńska → ochrona końcowego przedmiotu działalności, istotne jest to co zrobimy
- luźna definicja utworu - „Coś co zrobimy i ma wyraźne cechy indywidualności”

0.0.3 Co musimy wykazać w sądzie, gdy ktoś pogwałci nasze prawa autorskie

- że coś jest utworem
- że mamy do niego prawa
- że prawa zostały naruszone

Typy utworów:

- wyrażane słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi, programy komputerowe
- plastyczne, fotograficzne, lutnicze, wzornictwa przemysłowego, architektoniczne \urbanistyczne, muzyczne \słowno-muzyczne, sceniczne, pantomimiczne, audiowizualne

0.0.4 Patenty

- Programu nie można opatentować. Algorytm tak, ale musi mieć charakter przemysłowy?
- Można opatentować wynalazek, którego integralną częścią jest program komputerowy → musi to być techniczny wynalazek?

0.0.5 Kontrowersje

- elementy chronionych utworów muzycznych
- utwory kartograficzne
- fotografie
- utwory architektoniczne
 - aspekty funkcjonalne, techniczne, materiałowe, konstrukcyjne, prawne
 - problem konfrontacji praw architekta i właściciela budynku (dotyczy raczej budynków przynoszących większe zyski)
- utwory reklamowe
 - problem granic ochrony prawnonaukowej
 - ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

0.0.6 Rodzaje utworów

- Samoistne - „w pełni” nieinspirowane cudzym dziełem
- Samoistne inspirowane
- Niesamoistne
 - utwory współautorskie (programy)

- utwory zbiorowe
- utwory zależne (zależą od twórcy utworu pierwotnego, należy wymienić jego i tytuł utworu)
 - * adaptacje
 - * opracowania
 - * przeróbki
- utwory z zapożyczeniami (przekraczającymi dozwolony użytek)

Problem pomiędzy utworem inspirowanym a zależnym.

Element twórczy - powstaje nowy utwór (nie powstaje utwór zależny np. w przypadku drobnych przeróbek, korekt)

Rozporządzanie i korzystanie z opracowania zależy od zezwolenia twórcy utworu pierwotnego (chyba, że wygasły)

Zezwolenie nie jest potrzebne na sporządzenie opracowania

Elementy prawa dla informatyków - wykład 3

21.10.2014

3.0.1 Utwory zależne

- charakter zezwala na wykonywanie praw zależnych - prawo majątkowe czy osobiste
- forma zezwolenia
 - przeniesienie prawa majątkowego
- ...

3.0.2 Wyłączone spod ochrony (art. 4. p.a)

1. Akty normatywne lub ich urzędowe projekty
2. Urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole
3. Opublikowane opisy patentowe lub ochronne
4. Proste informacje prasowe

3.0.3 Podmiot prawa autorskiego

- Twórca
 - podmiot pierwotnie uprawniony
 - * prawa osobiste
 - * prawa majątkowe
 - domniemanie co do osoby twórcy
- Współtwórcy

- domniemywa się, że wielkości udziałów są równe, każdy ze współtwórców może żądać określenie wielkości udziałów przez sąd, na podstawie wkładów pracy twórczej
- każdy ze współtwórców może wykorzystywać prawo autorskie do swojej części utworu mającej samodzielne znaczenie
- do wykorzystywania prawa autorskiego do całości utworu potrzebna jest zgoda wszystkich współtwórców. W przypadku braku takiej zgody każdy ze współtwórców może żądać rozstrzygnięcia przez sąd, który orzeka uwzględniając interesy wszystkich współtwórców.
- każdy ze współtwórców może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia prawa autorskiego do całości utworu. Uzyskane świadczenie przypada wszystkim współtwórcom, stosownie do wielkości ich udziałów.
- do autorskich praw majątkowych przysługujących współtwórcom stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Cywilnego o współwłasności w częściach ułamkowych

3.0.4 Utwory połączone

- Artykuł 10. Jeżeli twórcy połączyli swoje ...

3.0.5 Utwór pracowniczy

1. Jeżeli ustawa umowa o pracę nie stanowi inaczej, pracodawca, którego pracownik stworzył utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, nabywa z chwilą przyjęcia utworu autorskie prawa majątkowe w granicach wynikających z celu umowy o pracę i zgodnego zamiaru stron.
2. Jeżeli pracodawca, w okresie 2 lat od daty przyjęcia utworu nie przystąpi do rozpowszechniania utworu przeznaczonego w umowie o pracę do rozpowszechniania, twórca może wyznaczyć pracodawcy na piśmie odpowiedni termin na rozpowszechnienie utworu z tym skutkiem, że po jego bezskutecznym upływie prawa uzyskane przez ...
3. Jeżeli umowa o pracę nie stanowi inaczej ...

3.0.6 Artykuł 74, ustęp 3

Prawa majątkowe o programu komputerowego stworzonego przez pracownika w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy przysługują pracodawcy, o ile umowa nie stanowi inaczej

3.0.7 Autorskie prawa majątkowe

- Koncepcje monistyczne (np. Niemcy)
 - prawo autorskie to prawo podmiotowe zawierające zarówno elementy majątkowe, jak i nie majątkowe, niemożliwe jest ich rozdzielenie
 - * niezbywalność prawa (inter vivos) - możliwość ustanawiania uprawnień do korzystania z dzieła w oznaczonym zakresie
- Koncepcja dualistyczna
 - zbywalne prawa majątkowe
 - * ich czas trwania jest ograniczony
 - niezbywalne prawa majątkowe
- Różnice ze względów praktycznych zacierają się:
 - w systemach dualistycznych istnieją mechanizmy utrudniające całkowite wyzbycie się praw
- Możliwość nabycia pierwotnych praw majątkowych przez inny podmiot niż twórca (pracodawca); twórcy przysługują ex lege tylko prawa osobiste
 - niemożliwe w systemie monistycznym
- Ale, nie można przenieść ...

3.0.8 Modele konstrukcji majątkowych praw autorskich

- założenie, że prawa majątkowe zbliżone są do prawa własności
 - prawo podmiotowe skuteczne erga omnes (dla wszystkich), wyłączone prawo dysponowania prawem
- założenie, że istnieje „monopol autorski”
- skutki przyjęcia określonego założenia:
 - koncepcja własnościowa** - prawo jest nieograniczone, granicą jest jedynie ustawa
 - koncepcja monopolu ustawowego** - przysługują uprawnienia określone w ustawie, uprawnienia wyrażane nie przyznawane przez ustawę nie są objęte monopolem
 - występuje w przypadku patentu

- systemy copyright' granicą monopolu jest interes ogółu (korzystanie poza granicą monopolu jest dopuszczalne, koncepcja fair-use)

Systemy prawa koncepcji własnościowej i monopolu autorskiego obecnie zbliżają się - umowy międzynarodowe (TRIPS, USA jest stroną konwencji berneńskiej, globalizacja).

3.0.9 Artykuł 17 ustawy o prawie autorskim

„Jeżeli ...

3.0.10 Określone sposoby korzystania z dzieła (pola eksploatacji)

„Pole eksploatacji” - każdy sposób korzystania z dzieła samodzielny pod względem technicznym (i najczęściej ekonomicznym). Wymienienie poszczególnych pól eksploatacji

3.0.11 Wyłączne prawo do korzystania z dzieła

Rozporządzanie nim na wszystkich polach eksploatacji? Prawo do wynagrodzenia...

Elementy prawa dla informatyków - wykład 4

18.11.2014

4.0.1 Dozwolony użytek

Kiedy możemy korzystać z utworu bez zgody autora

4.0.2 Program komputerowy jako przedmiot prawa autorskiego

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej 2009/24/WE z dnia 23 kwietnia 2009 w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych (Dz. Urz. UE. L2009, Nr 111 str 16)
- eur-lex.europa.eu
- Dyrektywa Rady Unii Europejskiej Nr 9/250/EWG z 14 maja 1991 o ochronie ...
- Artykuł 278 paragraf 1 kodeksu karnego...
- Artykuł 74 ustęp 1 prawa autorskiego
 - „Programy komputerowe podlegają ochronie jak utwory literackie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej”
 - cel - możliwość zastosowania konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych
 - faktyczne odmienności między ochroną dzieł literackich i programów komputerowych
- Warunek uznania programu za utwór - „przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze”
 - Funkcjonalny cel programów komputerowych ogranicza swobodę twórczą

- Ochrona niezależna od sposobu wyrażenia (kod źródłowy, kod maszynowy, znajdujący się w notatkach, dokumentacji projektowej, użytkowej)
 - Dokumentacja jako taka nie jest uważana za program komputerowy (jest to „utwór literacki”)

Koncepcje, pomysły i idee nie są chronione.

Elementy chronione	Elementy niechronione
Konkretny ciąg instrukcji (kod źródłowy), elementy tekstowe programu	Algorytm, język programowania (elementy pozatekstowe)
Formę utworu (sposób wyrażenia)	treść (idea, pomysł)

4.0.3 Sprawa SAS Institute vs World Programming Entity

Sygnatura sprawy - C/406/10

4.0.4 Problem skutków zakresu ochrony

- Wykluczenie ochrony logiki, układu, struktury programu umożliwia wykorzystywanie czyjegoś dorobku
 - * Argument zarówno za, jak i przeciw
- ochrona układów, struktury programu, procesów wykorzystywanych przez program zbliżałaby się do ochrony patentowej

Podmiot autorskich praw majątkowych do programów komputerowych:

- twórca
- pracodawca

4.0.5 Treść autorskich praw majątkowych do programów komputerowych

- Artykuł 74 ustęp 4 - autorskie prawo majątkowe do programu komputerowego z zastrzeżeniem przepisów 75 ust. 2 i 3 obejmują prawo do: (prawo do zmian w programie to prawa majątkowe, można je sprzedać)
 1. trwałego lub czasowego zwielokrotnienia programu komputerowego w całości lub części jakimikolwiek środkami i w jakiejkolwiek formie; w zakresie, w którym dla wprowadzenia, wyświetlenia, stosowania, przekazywania; przechowywania programu komputerowego niezbędne jest jego zwielokrotnienie, czynności te wymagają zgody uprawnionego

2. tłumaczenia, przystosowywania, zmiany układu lub jakichkolwiek innych zmian w programie komputerowym, z zachowaniem praw osoby, który tych zmian dokonała
3. rozpowszechniania, w tym użyczenia lub najmu programu komputerowego lub jego kopii

4.0.6 Zakres szerszy niż w przypadku innych utworów

- wyłączne prawo wprowadzania zmian
- określenie granic dekompilacji i wykorzystywania jej wyników
- wykluczenie dozwolonego użytku osobistego
- wykluczenie ...

4.0.7 Artykuł 75 ustęp 1 p.a

Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, czynności wymienione w artykule 74 ustęp 4 punkt 1 (zwielokrotnienie) i 2 (tłumaczenie, przystosowanie, zmiany) nie wymagają zgody uprawnionego, jeżeli są niezbędne do korzystania z programu komputerowego. Możliwość zmiany, przystosowywania, tłumaczenia, zwielokrotnienia obejmuje przykładowo:

- „zwykłe” korzystanie z programu
- poprawianie błędów
- testowanie programów (np. żeby sprawdzić, czy nie ma wirusów)
- zmienianie programu w zakresie dostosowywania do nowych wymagań

4.0.8 Artykuł 75 ustęp 2 p.a

Nie wymaga zezwolenia uprawnionego:

1. Sporządzanie kopii zapasowej, jeżeli jest to niezbędne do korzystania z programu komputerowego
2. Obserwowanie, badanie i testowanie programu komputerowego w celu poznania jego idei i zasad przez osobę posiadającą prawo do korzystania z egzemplarza programu komputerowego ...
3. zwielokrotnienie i ...

Artykuł 75 ustęp 3 p.a o którym mowa w ustępie 2 punkt nie mogą być:

1. wykorzystywania do innych celów niż osiągnięcie współdziałania niezależnie ...

Dozwolony użytek z programu komputerowych:

- kopia zapasowa
- black box analysis

4.0.9 Dekompilacja, art. 75 ust. 2 pkt. 3 art. 75 ust. 3 p.a

Określenie warunków, w których dopuszczalna jest dekompilacja:

- wykonywanie przez osobę uprawnioną
- nie ma łatwo dostępnego innego źródła informacji
- jedynym celem jest wykorzystanie rezultatów do osiągnięcia współdziałania ...

4.0.10 Artykuł 29 p.a

Wyjątek wśród przepisów o dozwolonych użytku (osobistym i publicznym) - prawo cytatu

Artykuł 29.1 - Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów lub dobrane utwory w całości ...

Poza zakresem dozwolonego użytku:

- użytek osobisty (art 23. p.a)
- przejściowe lub incydentalne zwielokrotnienie (np. streaming filmu przez internet)
- wykorzystywanie przez instytucje naukowe, biblioteki, ośrodki informacji
- wykorzystywanie dla dobra niepełnosprawnych, korzystanie dla celów publicznych ...

(dozwolony użytek dla programów komputerowych poza prawem cytatu jest wykluczony)

4.0.11 Autorskie prawa osobiste

- prawo do autorstwa
- prawo do oznaczania utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo udostępnienia go anonimowo
- wykluczone są inne prawa osobiste (art. 16 ust. 3-5 p.a) t.j do:
 - nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania
 - decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności
 - nadzoru nad sposobem korzystania z utworu

4.0.12 Artykuł 58 p.a

Jeżeli publiczne udostępnienie utworu następuje w nieodpowiedniej formie albo ze zmianami, którym twórca mógłby słusznie się sprzeciwić, może on po bezskutecznym wezwaniu do zaniechania naruszania odstąpić od umowy lub ją wypowiedzieć. Twórca przysługuje prawo do wynagrodzenia określonego umową.

4.0.13 Artykuł 77

Uprawniony może domagać się od użytkowników programu komputerowego zniszczenia posiadanych przez nich środków technicznych ... (praktyczne znaczenie nie jest zbyt wielkie.)